

Водночас санкційний тиск, як вказують і оглядачі, і експерти-аналітики, і фінансисти-практики, в середньостроковій перспективі неминуче має призвести до «перегріву» російської економіки, що відповідно ударить по її здатності далі вести війну і в перспективі призведе до різких пертурбацій всередині держави. Проте це уже поле для подальших більш серйозних досліджень.

Отже, санкції є сьогодні фактично основним чинником невійськового впливу на грубі порушення міжнародного права і виступають ключовим засобом забезпечення глобальної економічної безпеки усього цивілізованого світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Ведькал В. А., Агамалієв Е. А. Теоретичні та практичні аспекти санкцій у міжнародному праві. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 10. С. 575–577. URL: http://www.lsej.org.ua/10_2021/151.pdf (дата звернення: 11.09.2024).

2. Панковець М. П., Шевчук Т. В. Міжнародні економічні санкції в системі міжнародної безпеки: досвід та ефективність застосування в сучасних умовах. *Науковий вісник ЛНТУ України*. 2024. Т. 34, № 4. С. 34–40. URL: <https://nv.nltu.edu.ua/index.php/journal/article/download/2611/2617/> (дата звернення: 11.09.2024).

3. Краща альтернатива війні. Як США використовують санкції, щоб не застосовувати справжню зброю. URL: <https://texty.org.ua/articles/106638/krasha-alternatyva-vijni-yak-sshavykorystovuyut-sankciyi-aby-ne-vykorystovuvaty-spravzhnyu-zbroyu/> (дата звернення: 11.09.2024).

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ, ЗАВДАННЯ ТА ВИКЛИКИ В ПЕРІОД ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Зіскінд Є. Ю.

Університет економіки та права «КРОК», Київ (Україна)
e-mail: yevgeniyziskind@gmail.com

Ключові слова: проєктний менеджмент, управління релігійними організаціями.

Глобальні та національні виклики, з якими стикається Україна в умовах воєнного стану, вимагають від релігійних організацій принципових змін у системі відносин між релігійними громадами, державою і суспільством. Згідно з проведеними Центром Разумкова дослідженнями, станом на 2023 рік громадяни України вважають, що окрім духовної місії, провідне або важливе місце в діяльності церкви, релігійного об'єднання займає соціальне служіння. Відповідаючи на запитання «Які завдання є першочерговими для релігійних організацій під час війни?», респонденти назвали надання психологічної допомоги (52 %), залучення міжнародної уваги та допомоги Україні (34 %) та допомогу у вирішенні соціальних і матеріальних проблем людей, які постраждали від насильства, внутрішньо переміщених осіб (30 %) [1]. Безумовно, всі ці завдання будуть не менш актуальними в період відновлення України у повоєнні часи. Усвідомлюючи важливість викликів, релігійні організації вже сьогодні активно запроваджують благодійні, гуманітарні

проекти, програми надання психологічної допомоги та соціальної адаптації ветеранам війни, постраждалим від російської агресії тощо.

Вочевидь ефективне вирішення всіх цих завдань потребує проєктного підходу з використанням інструментарію та моделей сучасного менеджменту. Водночас природні особливості функціонування релігійних організацій обумовлюють необхідність досліджень у контексті адаптації методології менеджменту до специфіки функціонування релігійних організацій.

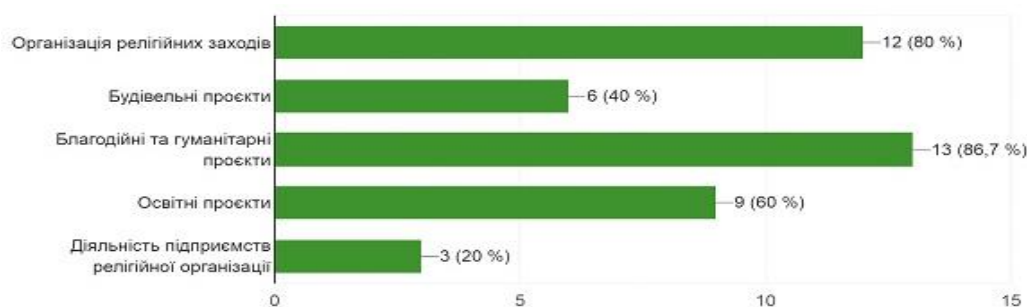
З метою аналізу поточного стану застосування проєктного менеджменту в релігійних організаціях України автором було проведено експертне опитування серед керівників релігійних центрів, громад та релігійних організацій, які представляють основні діючі конфесії – православні, католицькі, протестантські, юдейські та мусульманські.

Результати досліджень засвідчують недостатній рівень застосування проєктного менеджменту релігійними організаціями. Так, тільки 33,3 % респондентів зазначили, що їхні релігійні організації використовують проєктний менеджмент у своїй діяльності, а 60 % використовують частково.

Діаграма 1. Чи використовує ваша церква / релігійна організація проєктний менеджмент і для чого?

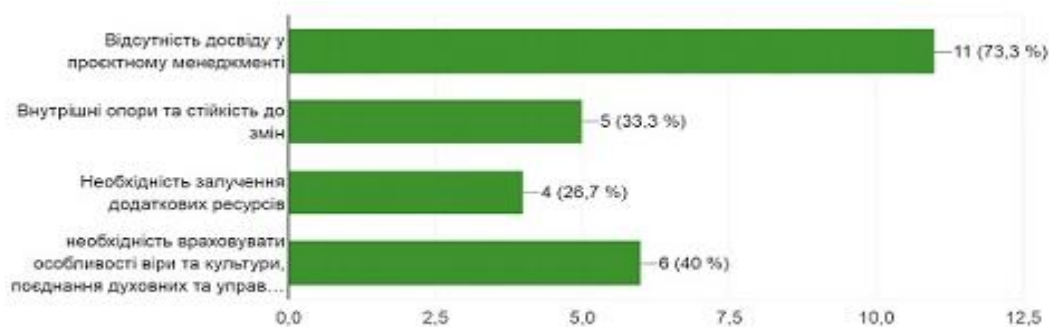
Найчастіше використовуються методи проєктного менеджменту для покращення організації благодійних та гуманітарних проєктів (86,7 %), організації релігійних заходів (80 %), в освітніх проєктах (60 %).

Діаграма 2. У якій сфері діяльності вашої церкви / релігійної організації найчастіше використовуються методи проєктного менеджменту?

Відповідаючи на запитання «Як змінилися підходи до використання проектного менеджменту в вашій церкві / релігійній організації під час війни?» експерти зазначили посилення використання проектного менеджменту для гуманітарних та благодійних проектів (100 %), збільшення кількості проектів для підтримки постраждалих та військовослужбовців (86,7 %), переорієнтація на надання допомоги постраждалим та миротворчі зусилля (46,7 %), розширення галузей діяльності, щоб підтримати реабілітацію та відновлення у зоні конфлікту (40 %), посилення ролі в мирному врегулюванні конфлікту та забезпеченні гуманітарної допомоги (46,7 %).

Водночас, відповідаючи на запитання «Які виклики виникають при впровадженні системи проектного менеджменту у вашій церкві / релігійній організації?», 73,3 % респондентів вказали на відсутність досвіду у проектному менеджменті, необхідність враховувати особливості віри та культури, поєднання духовних та управлінських аспектів (40 %), внутрішній опір та стійкість до змін (33,3 %).

Діаграма 3. Які виклики виникають при впровадженні системи проектного менеджменту у вашій церкві / релігійній організації?

Ці виклики не є специфічними суто для українських релігійних організацій. За оцінкою західних дослідників, керівники релігійних громад часто мають труднощі в управлінні своїми бізнес-процесами [2, 3]. Низька якість системи управління організаційними операціями серед лідерів релігійних громад у західній літературі пов'язується насамперед із проблемою суміщення духовних та управлінських функцій.

Ефективному впровадженню інструментарію проектного менеджменту в управління релігійними організаціями має сприяти розробка спеціальної програми релігійного менеджменту та адміністрування, запровадження програми проектного менеджменту в освітніх програмах вищих теологічних навчальних закладів, організація курсів підвищення кваліфікації та семінарів для релігійних діячів, залучення релігійними організаціями професійних консультантів. Це дасть змогу релігійним організаціям з максимальною ефективністю виконувати свої вагомні суспільні функції в період повоєнного відновлення України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Якименко Ю., Биченко А., Міщенко М. Українське суспільство, держава і церква під час війни. *Церковно-релігійна ситуація в Україні-2023. Інформаційні матеріали*. Київ: Центр Разумкова, 2023.
2. Masenya J. Boooyse. A community needs responsive management training model: Re-envisioning management training for pastors of the international assemblies of god church. *Verbum Et Ecclesia*. 2016. № 37(1). P. 1–9.
3. Plastow J. Isn't the Holy Spirit enough?: The case for churches and ministry leaders to hire a professional consultant. *Journal of Practical Consulting*. 2018. № 6(1). P. 10–17.

ПЛАНУВАННЯ РОЛІ ДЕРЖАВИ ЯК ЦИФРОВОГО ЛІДЕРА У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

Іщук А. Є.

Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)
e-mail: a.ishchuk@donnu.edu.ua

В умовах революційних ІТ-трансформацій Україна має стати першою країною, яка відбудовуватиме своє економічне та соціальне повоєнне життя на основі диджиталізації, стане цифровим лідером у відновленні і відтворенні суспільно-економічної структури та публічно-адміністративної інфраструктури. На цей момент, поки триває російська агресія на території нашої країни, державні органи й організації розробляють плани та проєкти, у яких закладають сучасне бачення майбутніх шляхів подолання наслідків воєнних дій та застосування останніх досягнень технологічного прогресу.

Ще на початку повномасштабного вторгнення РФ у 2022 році Національною радою з відновлення України від наслідків війни розроблено План відновлення України, вагому частину якого становить блок питань «Диджиталізація» [1]. Згідно з цим документом, плановий період, який триватиме до 2032 року, умовно поділений на три етапи: воєнного часу, відновлення і модернізації. На першому етапі «Все для перемоги!» заплановано збереження та нарощування цифрового потенціалу країни, відновлення цифрової інфраструктури, стабілізація функціонування ІТ-економіки, надання електронних публічних послуг, забезпечення кібербезпеки. Другий етап передбачає перезапуск економіки та державних інститутів. На третьому етапі має завершитися структурна модернізація усіх сфер економіки та адміністративного управління з їх повною інтеграцією до європейського цифрового простору.

Національна програма «Основи відновлення: Цифрова держава» [2] складається з різноманітних проєктів, спрямованих на побудову ефективного цифрового середовища надання публічних послуг населенню, бізнесу та інвесторам. Концепція цифрової держави полягає у впровадженні інформаційних та комунікаційних технологій (інтернет, великі дані, штучний інтелект, інтернет речей, хмарні обчислення, блокчейн тощо) для покращення функцій держави та підвищення ефектив-